

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüzyılı aşkın bir süredir çözilemeyen Kürt sorunu nedeniyle devlet, bu bağlamda işlenen suçların görünmez kılınmasına dönük toplumsal rıza üretmek amacıyla zor aygıtları ile birlikte sahip olduğu bütün ideolojik aygıtları da kullanmaktan imtina etmemiştir. Bu yöntemlerden birisi de psikolojik savaş yöntemleridir. Cezasızlık politikasının esas alındığı faili meçhul cinayetler, söz konusu psikolojik savaş yöntemlerinden birisidir.

Özellikle 1990'lı yıllar Türkiye'de faili meçhul cinayetlerin, hukuk dışı operasyonların, köy boşaltmaların ve işkencelerin en fazla yaşandığı dönemlerin başında gelmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 1996'da hazırladığı rapora göre; 1990'lı yıllarda Diyarbakır, Hakkâri, Siirt, Şırnak, Tunceli, Van, Batman, Bingöl, Bitlis, Mardin ve Muş illerinde toplam 820 köy ve 2 bin 345 mezra boşaltılmış, buralardaki 57 bin 314 hanede yaşayan 380 bine yakın yurttaş evlerini terk etmeye zorlanmıştır. 1990-1998 itibarıyla yargısız infazlarda 1102, faili meçhul siyasi cinayetlerde 1683, kaybedilmelerde 179, gözaltı ve cezaevlerinde 348, mayın-bomba patlamalarında 468, sivillere saldırılarda 1053 kişinin yaşamını yitirdiği ifade edilse de bu sayının çok daha fazla olduğu bilinmekle birlikte, kamuoyunda bu sayının 17 binin üzerinde olduğu ifade edilmektedir.

İnsanlığa karşı işlenen bu suçlarda zaman aşımı olmadığı gerçeğinden hareketle, son dönemlerde ortaya çıkan ve 90'lı yıllarda işlenen ağır insan hakları ihlalleri/suçlarının talimat belgesi niteliğinde sayılabilecek "Psikolojik Etkinlik Raporu" delil kabul edilerek hukuksuzluk politikalarının, faili meçhul cinayetlerin ve işkencelerin sorumlularının açığa çıkartılması ve yargılanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Meclis İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması açılmasını arz ederim.

Pervin BULDAN
DEM Parti Van Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

Yüzyılı aşkın bir süredir çözölemeyen Kürt sorunu nedeniyle devlet, özellikle 90'lı yılların başından itibaren toplumsal rıza üretmek amacıyla zor aygıtları ile birlikte sahip olduğu bütün ideolojik aygıtları da kullanmaktan imtina etmemiştir. 1990'lı yıllar “Faili Meçhul Cinayetler” adı altında siyasi cinayetlerin meşru bir yöntem olarak kullanıldığı, Cumhuriyetin en karanlık dönemlerinden biridir. Bu dönemde psikolojik savaş yöntemleriyle bir yandan Kürt halkı sindirilmeye çalışılırken, diğeryandan psikolojik dezenformasyon yöntemleriyle Türkiye'nin batısında toplumsal bir rıza üretilmeye çalışılmıştır.

1990'lı yıllar Türkiye'de faili meçhul cinayetlerin, hukuk dışı operasyonların, köy boşaltmaların ve işkencelerin en fazla yaşandığı dönemlerin başında gelmektedir. Bu dönemde güvenlik güçleri içerisinde hukuk dışı örgütlenmelere gidildiğı, birçok itirafçı ve paramiliter yapının operasyonlarda kullanıldığı da bilinmektedir. Özellikle bu örgütlenmelerden JİTEM tarafından kaçırılarak öldürölen Kürt aydınlar, siyasetçiler, iş insanları, gazeteciler, sivil toplum kuruluşu üyelerinin akıbeti faili meçhul olarak kalmış, failleri ortaya çıkarılmamıştır.

Devlet destekli bu yapılar, Kürt sorunundan kaynaklı çatışmalı süreci kendilerine paravan yaparak, birçok hukuksuzluğun ve hak ihlalinin uygulayıcısı olmuşlardır. Bu suçlarla bugüne kadar ne hukuki ne de toplumsal olarak yüzleşilmemiş, devlet içindeki bu derin yapılara karşı etkin bir mücadele verilmemiştir. Açılan davalar ya failler hakkında verilen beraat kararlarıyla sonuçlanmış ya da zamanaşımına uğramıştır.

GEREKÇE

Kürtlerin sindirilmesi ve sistemsel olarak “terbiye edilmesi” amacıyla uygulanan yöntemlerden en korkunç olanı hiç şüphesiz ki “Faili Meçhul Cinayetler” olarak kayıtlara geçen aslında faili belli olan cinayetlerdir. 20 Aralık 2001'de Nazlı Ilıcak'ın Sabah Gazetesindeki “Kürt iş adamları listesi” isimli köşe yazısında dönemin başbakanı Tansu Çiller'in "PKK'ya yardım eden Kürt iş adamlarının listesi elimizde" açıklamasına yer verilmiştir. Aynı yazıda söz konusu listede yer alan Kürt iş adamlarının listeden çıkmak için verdiği paraların nasıl rantta döndüğü de anlatılmaktadır. (Ilıcak, 2011. “Kürt İşadamları Listesi”. 20.12.2011).

Yine Enis Tayman'ın 4 Kasım 2011 tarihinde Radikal'deki yazısında, dönemin iş adamlarından Ahmet Hamoğlu'nun listeden çıkmak için Korkut Eken'e para verdiği, Korkut Eken'in de bunu kabul ettiği ifade edilmektedir. Ayrıca bu duruma şahitlik eden Sedat Peker de Ergenekon soruşturmasındaki ifadesinde bu durumu teyit etmiştir; *"Ben Korkut abiyi işadamı Ahmet Hamoğlu ile tanıştırdım. Hamoğlu'nun yanına çantasız geldik. Giderken Korkut abinin elinde bir James Bond çanta vardı' dedi. Bunun üzerine çok şaşırılmışım. O dönemde PKK'ya yardım eden iş adamlarına yönelik hazırlanan listedeki şahısların öldürüldüğünü herkes konuşuyordu"* (Tayman, 2011. "Ahmet Hamoğlu: Evet, Korkut Eken'e para verdim".04.11.2011).

Susurluk kazasının ardından da devlet-mafya-siyaset ilişkisindeki derin yapılanma ortaya çıkmıştır. Konu ile ilgili dönemin başbakanı Mesut Yılmaz'ın talimatıyla Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş tarafından hazırlanan "Susurluk Raporunda" (13.08.1997 tarih, TEFTİŞ.M:139) "derin devletin" kirli ilişkileri açık bir şekilde ortaya çıkarılmıştır.

1980 Askeri Darbesi ile ülke yönetimi askeriye'nin devralmasıyla adeta ikili bir yapı ortaya çıkmış; özellikle "derin devlet" yapılanmasının devlet yönetimini ele geçirdiği karanlık bir süreç başlamıştır. Bu durumu Süleyman Demirel NTV'de yayınlanan Basın Odası programında şu ifadelerle açıkça ortaya koymaktadır; *"Devletin tekliği esastır, iki devlet olmaz. Bizim ülkemizde iki devlet var. Bir derin devlet var, bir devlet var. Asıl olması gereken devlet yedek, yedek olması gereken devlet asıldır"* (NTV, 2005. "Süleyman Demirel: İki Devlet Var".16.11.2005).

Mehmet Ağar, Tansu Çiller ve Süleyman Demirel bu karanlık dönemin mimarları olarak tarihteki yerlerini alırken, Mehmet Ağar mahkemede vermiş olduğu ifadesinde bütün bunları devletin bekası için yaptığını ve gerekirse aynı şeyleri yapmaktan imtina etmeyeceğini açıkça ifade etmiştir. O dönemin İşleri Bakanı olan Mehmet Ağar, 1993'te öldürülen gazeteci Uğur Mumcu'nun katili için Güldal Mumcu'ya "Öyle bir şey ki, bir tuğla çekersek duvar yıkılır" diyerek, suikastı azmettirenlerin faili meçhul kalmasına neden olduğunu açıkça itiraf etmiştir. Bu söz, duvarın kimin üzerine yıkılacağını iyi bilen biri tarafından söylenen bir sözdür.

Oysa dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan 08.02.2011 tarihli partisinin grup toplantısında yaptığı konuşmada, "Cumartesi Anneleri" olarak bilinen, kaybolan çocuklarını arayan annelerden 12'sini kabul ettiğini ve dinlediğini ve sorunu çözme iradesi ortaya

koyacağına dair şu ifadeleri kullanmıştır; “Berfo ana, '31 yıldır kapımı kilitlemiyorum' diyor. 'Belki bir gün çıkar gelir, gelirse kapıyı kilitli bulmasın diye hep açık tutuyorum' diyor. Ne yazık ki bu ülke bu acıları yaşadı. Suçlu da olabilir, suçluysa karşılığını bulur. 'Hiç olmazsa derim ki oğlum ağırlaştırılmış müebbet hapse mahkûm veya şöyle, böyle oldu.' Hatta daha ileri gidiyorlar, 'öldü, hiç olmazsa mezarına gidelim, bir çiçek koyalım...' Faili meçhullerin, katillerin bulunmamasının ne büyük bir acı olduğunu biliyoruz ama evladının kemiklerini dahi bulamayan, oğullarının mezarlarını bulmaya dahi razı olan acılı anneler var bu ülkede” diyerek, Türkiye'nin yakın tarihindeki karanlık noktaları aydınlatmak, gönülleri huzura kavuşturmak, annelerin ve babaların gözyaşlarını dindirmek için samimiyetle çalışmaya, mücadeleye devam edeceklerini ifade etmişti.

Ancak bütün bu sözlere rağmen, 1990'lı yıllarda özellikle 1993 yılında hemen her gün gazetecilerin, siyasetçilerin, sivil toplum temsilcilerinin, muhalif insanların enselerinden sıkılan tek bir kurşunla infaz edilmesi, kaçırılması ve kaybettirilmesi sonucu açılan tüm dosyalar faili meçhul olarak tanımlanarak, AKP iktidarı döneminde tek tek düşürülmüştür.

1990'lı yıllar Türkiye'de faili meçhul cinayetlerin, hukuk dışı operasyonların, köy boşaltmaların ve işkencelerin en fazla yaşandığı dönemlerin başında gelmektedir. Bu dönemde güvenlik güçleri içerisinde hukuk dışı örgütlenmelere gidildiği, birçok itirafçı ve paramiliter yapının operasyonlarda kullanıldığı da bilinmektedir. Özellikle bu örgütlenmelerden JİTEM tarafından kaçırılarak öldürülen Kürt aydınlar, siyasetçiler, iş insanları, gazeteciler, sivil toplum kuruluşu üyelerinin akıbeti faili meçhul olarak kalmış, failleri ortaya çıkarılmamıştır. Devlet destekli bu yapılar, Kürt sorunundan kaynaklı çatışmalı süreci kendilerine paravan yaparak, birçok hukuksuzluğun ve hak ihlalinin uygulayıcısı olmuşlardır. Bu suçlarla bugüne kadar ne hukuki ne de toplumsal olarak yüzleşilmemiş, devlet içindeki bu derin yapılara karşı etkin bir mücadele verilmemiştir. Açılan davalar ya failler hakkında verilen beraat kararlarıyla sonuçlanmış ya da zamanaşımına uğramıştır.

Son olarak 1990'lı yıllarda Ankara'da işlenen 19 faili meçhul cinayete ilişkin 2013 yılında görülmeye başlanan ve eski İçişleri Bakanı ve dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar, eski Emniyet Özel Harekat Daire Başkanı İbrahim Şahin ve eski MİT yöneticisi, emekli Albay Korkut Eken'in de aralarında olduğu 18 sanıklı davada istinaf mahkemesi, Abdülmecit Baskın ve Behçet Cantürk cinayetleri yönünden dosyanın zamanaşımından düşmesine, diğer cinayetler yönünden ise beraat kararının yerinde olduğuna hükmetmiştir.

Ancak geçtiğimiz günlerde Turgut zal'ın satılan evinden çıkan ve ardından hurdacıya satılan "gizli" ibareli “Psikolojik Etkinlik Raporu’nda söz konusu Kürt iş adamlarının infazının MGK kararı olduğu ilk kez “resmi” olarak tescillenmiştir. Dönemin MGK’sı tarafından 1992 yılında hazırlanan ve 1993 yılında dönemin Cumhurbaşkanı Turgut zal'a sunulan "gizli" ibareli bu raporda MGK Genel Sekreterliğine bağlı bir birim olan ‘Toplumla İlişkiler Başkanlığı’nın (TİB) görev alanının ve etkinliğinin nasıl genişletileceği yer almaktadır. Buna göre devlet çapında yürütülecek bu psikolojik harekatta devletin pek çok önemli kurumunun MGK Genel Sekreterliği’ne bağlı olarak alışan TİB ile koordinasyon içinde çalışmasını sağlamayı amaçlayan yeni bir örgütlenme izelgesi çıkarılmıştır.

Raporda “...bütün tedbirlere rağmen ülkenin bütünlüğüne kasteden silahlı ve bölücü terör olayları giderek yoğunlaşan ve hatta ülkenin geneline yönelik artarak yaygınlaşan bir nitelik kazanma istidadı göstermektedir” denilerek açıkça sylenmemekle beraber demokratik hukuk devleti kuralları ile PKK ile mücadele edilemediği itiraf edilerek, hukuk dışı yeni yöntemlere başvurulacağının sinyalleri verilmiştir. Türkiye’nin siyasi kaderini belirleyen bu raporda, Jandarmaya “Mahalli şartlara uygun olarak aşiret reislerinin nüfuzlarını kırarak, devlet otoritesini sağlamak.”, “rgte destek sağladığı bilinen iş adamlarına karşı özel tedbirler uygulamak” gibi psikolojik savaştaki en önemli görevler verilmiştir. Bu rapordan hemen 1 yıl sonra 1994 yılında Kürt iş adamlarına yönelik faili meçhul cinayetlerin art arda işlenmesinden, Jandarmanın iş adamlarına nasıl bir özel tedbir uyguladığı anlaşılmaktadır.

A. Çarkın da 2022’de verdiği son röportajında 1992 tarihli MGK tavsiye kararındaki 91 kişilik “terör ölüm listesini” gördüğünü, bu tavsiye kararının M. Ağar tarafından resmi bir karar gibi uygulamaya konulduğunu anlatmıştı. Bugün ortaya çıkan resmi nitelikteki “Psikolojik Etkinlik Raporu” ile yıllardır sadece sözlü ifadelere dayandırılan bu listenin varlığına ilişkin şüpheler tamamen ortadan kalkmıştır.

Sadece faili meçhul cinayetler değil, köy boşaltmalardan, tüm hak ihlallerine kadar süregelen hukuksuz ve keyfi uygulamalardan anlaşılacağı üzere bu raporda yazılanlar harfiyen uygulanmış; sonuçları telafisi mümkün olmayan büyük yaralar açmıştır. Devlet içindeki bu derin yapılarla etkin mücadele etmedikçe, sorumlular ve failler cezasız bırakıldığı failli meçhul cinayetler, yargısız infazlar, işkenceler, hak ihlalleri yani bu büyük yaralar hiç bitmeyecektir. Bu konuda kamuoyunu tatmin edici bir sürecin işletilmesi ve bu tarz ağır insan hakları ihlali

faaliyetlerini önleyici hukuki ve siyasi mekanizmaların kurulması ve bu yapılanmalarla etkin bir mücadele hayati bir öneme sahiptir.

İnsanlığa karşı işlenen suçlarda zaman aşımı olmadığı gerçeğinden hareketle, yeni ortaya çıkan ve ağır insan hakları ihlalleri/suçlarının talimat belgesi niteliğinde sayılabilecek “Psikolojik Etkinlik Raporu” da delil kabul edilerek hukuksuzluk politikalarının, faili meçhul cinayetlerin ve işkencelerin sorumlularının açığa çıkartılması ve yargılanması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, Meclis İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederiz.